

Na konferenci o krožnem gospodarstvu obljuba zelene proračunske reforme

Na konferenci o krožnem gospodarstvu obljuba zelene proračunske reforme

Ljubljana, 6. maja - Vlada razpravlja tako o zeleni reformi javnega naročanja kot o zeleni proračunski reformi, je na konferenci o krožnem gospodarstvu v Ljubljani poudaril Uroš Vajgl z ministrstva za okolje in prostor. Tudi nekdanji evropski komisar za okolje Janez Potočnik je poudaril, da je treba na poti v krožno gospodarstvo spremeniti prav vse politike.

V Ljubljani se danes odvija mednarodna konferenca o krožnem gospodarstvu, ki jo je pripravila platforma Circular Change v sodelovanju z ministrstvom za okolje in prostor ter agencijo Spirit. Vajgl je uvodoma spomnil na velik obseg javnih sredstev, ki se stekajo skozi sistem javnega naročanja. Zelena reforma na tem področju bo zato povečala povpraševanje po zelenih proizvodih in storitvah.

Druga je zelena proračunska reforma. Obdavčiti moramo tisto, česar ne želimo, in zmanjšati obremenitve tistega, kar predstavlja dobro prakso, je menil. Pri razpravi o obeh reformah Vajgl kmalu upa na dobre rezultate.

Spomnil pa je tudi na novi program ravnanja z odpadki in preprečevanja nastajanja odpadkov, ki naj bi bil sprejet v približno mesecu dni. Pri prehodu v krožno gospodarstvo je ključen del preprečevanje nastajanja odpadkov, saj je bistvo takšnega gospodarskega modela ohranjanje virov v proizvodnem in potrošnem procesu čim dlje časa.

Potočnik se je medtem osredotočil na vprašanje, kdo in kako lahko zagotovi prehod v krožno gospodarstvo. "Na to je resnično treba gledati kot na neko skupno akcijo," je dejal v izjavi za STA.

Posamezniki se moramo začeti zavedati preprostih sprememb, ki ne pomenijo nujno slabše kakovosti življenja, ampak zgolj zadovoljevanje potreb na drugačen način. "Kot potrošniki smo pomembni odločevalci," je izpostavil Potočnik. Ob tem je spomnil na raziskave, ki kažejo, da v Evropi 48 odstotkov potrošnikov ne zaupa več eko oznakam. "Tu je treba narediti red," je dejal.

Nujno je drugačno oblikovanje politik na prav vseh področjih. Potočnik verjame v tržno gospodarstvo, a je hkrati spomnil na pomen regulacije, ki jo je primerjal z vlogo nogometnega sodnika. "Vsi igralci si želijo jasnih pravil igre in dobrega sodnika," je dejal. Sicer na igrišču prevlada tisti, ki je najbolj agresiven, stanje pa je kaotično. Ključna je tudi javna podpora, ki mora usmerjati inovacije v pravo smer.

Največ priložnosti pa se odpira v novih poslovnih modelih gospodarstva. Podjetja morajo prodajati storitve namesto proizvodov - na primer svetlobo namesto luči, rabo gum namesto gum samih. "Tako so proizvajalci motivirani, da ne prodajo čim več enot proizvodov, ampak da proizvajajo proizvode, ki zdržijo čim dlje, ki nosijo s seboj odgovornost do našega zdravja in narave," je ponazoril za STA.

V tej luči je ključna zasnova proizvodov. Če je proizvod oblikovan na način, da ne more biti vzdrževan, ne more biti popravljen, recikliran ali njegova življenjska doba podaljšana, je njegova usoda jasna.

Potočnik je izpostavil tudi nekaj primerov. V Evropi v predalih vsako leto obleži več kot 100 milijonov odsluženih mobilnih telefonov, manj kot 10 odstotkov jih recikliramo. Če bi izkoristili ta vir, bi vsako leto pridobili 2,4 tone zlata, 25 ton srebra, eno tono paladija in 900 ton bakra.

Drugi primer je avtomobil. Povprečni avto v Evropi je 92 odstotkov časa parkiran. Vožnji služi le pet odstotkov časa, ob tem pa se povprečno v njem prevaža 1,5 potnika, čeprav je sedežev pet. To pomeni 1,5-odstotno izkoriščenost vozila, je izpostavil Potočnik, ki je prepričan, da zasebnih avtomobilov kmalu ne bo več, saj je to ekonomsko nesmiselno. Vendar potrebujemo razvoj alternativnih storitev, ki bodo to omogočile.

Potočnik je pri prehodu v krožno gospodarstvo izpostavil še potrebo po aktivnem dialogu z vsemi deležniki, ki jim koristi status quo. Potrebujemo široko sliko, še posebej pri tistih, ki odločajo, je menil.